

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 223.726 van 5 juni 2013
in de zaak A. 203.293/XII-6810**

In zake: Diederik HUYS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jan Stijns
kantoor houdend te 3001 Leuven
Ubicenter
Philipssite 5/2
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Tom De Gendt
kantoor houdend te 3000 Leuven
Sint-Geertruiabdij 8 bus 2
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 19 januari 2012, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van 29 november 2011 van de raad van bestuur van de Katholieke Universiteit Leuven, houdende de definitieve wegzending van Diederik Huys van de universiteit.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 218.837 van 10 april 2012 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen.

De verzoekende partij heeft een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Diane Mareen heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij en de verwerende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 16 april 2013.

Staatsraad Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Ann Van Uytven, die *loco* advocaat Jan Stijns verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Tom De Gendt, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Diane Mareen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker is doctoraatsstudent in het laboratorium voor coördinatiechemie aan het departement Scheikunde van de Katholieke Universiteit Leuven.

3.2. Naar aanleiding van een strafonderzoek komt aan het licht dat in het gebouw van het departement Scheikunde, om niet-academische redenen, hallucinerende en stimulerende middelen worden aangemaakt. Verwerende partij start vervolgens een eigen intern onderzoek, dat wijst op de betrokkenheid van verzoeker.

3.3. Op 4 juli 2011 legt de vice-rector studentenbeleid van de universiteit aan verzoeker – voor het uitvoeren van gevaarlijke activiteiten in het labo, zonder voorafgaande kennisgeving, en overtreding van de veiligheidsregels met schade tot gevolg – de tuchtsanctie op van de tijdelijke wegzending met ingang van dezelfde datum en tot 1 januari 2012. Voor deze periode wordt hem de toegang ontzegd tot de campus Wetenschappen.

Op 23 augustus 2011 schrijft de vicerector aan verzoeker dat overwogen wordt om bijkomende maatregelen te treffen.

De academische raad van verwerende partij legt verzoeker op 19 september 2011 de tuchtmaatregel van de definitieve uitsluiting op.

3.4. Op beroep van verzoeker beslist de raad van bestuur van verwerende partij op 29 november 2011 om de beslissing van de academische raad te bevestigen en het beroep van verzoeker af te wijzen, zodat de tuchtmaatregel van definitieve uitsluiting behouden blijft.

IV. Regelmatigheid van de rechtspleging

4.1. In het auditoraatsverslag wordt de exceptie van verzoeker ten aanzien van de laattijdigheid van de memorie van antwoord van verwerende partij aangenomen, aangezien de uiterste datum voor het indienen ervan, ook indien wordt aangenomen dat de termijn begon te lopen op 17 mei 2012, op 15 juli 2012 viel. Ten overvloede stelt de auditeur vast dat in die memorie geen elementen voorkomen die, wat de rechtsmacht van de Raad van State aangaat, niet eerder aan bod kwamen.

4.2. Verwerende partij betwist in de laatste memorie de laattijdigheid van de memorie van antwoord. Zij verwijst daarbij naar een stuk waaruit moet blijken dat de aangetekende brief met de voortzetting van de procedure van verzoeker pas op 18 mei 2012 op het advocatenkantoor werd aangeboden, zodat de termijn voor het indienen van de memorie van antwoord eindigde op 17 juli 2012.

5. Uit wat hierna volgt zal blijken dat de Raad van State het in de memorie van antwoord ontwikkelde standpunt aangaande het gebrek aan rechtsmacht van de Raad van State deelt. Aangezien dit onderzoek desnoods ambtshalve opgeworpen en onderzocht moet worden, mag de vraag naar de tijdigheid, en dus de ontvankelijkheid van de memorie van antwoord onbeslist blijven, zonder dat dit de rechten van een der procespartijen in het gedrang brengt.

V. Rechtsmacht van de Raad van State

Exceptie

6. Verzoeker, die ten tijde van de bestreden beslissing is ingeschreven als student aan de KU Leuven, bestrijdt zijn definitieve uitsluiting van de universiteit (*consilium abeundi*) bij tuchtmaatregel, opgelegd door de raad van bestuur van die onderwijsinstelling.

De vraag rijst – desnoods ambtshalve – of de bestreden beslissing te beschouwen is als een administratieve rechtshandeling waarover de Raad van State vermag te oordelen in het kader van een annulatieberoep.

7. In de memorie van wederantwoord en zijn laatste memorie argumenteert verzoeker dat de bestreden beslissing intrinsiek verder reikt dan het tuchtrecht. Hij betoogt dat hij aan de vooravond stond van het behalen van zijn doctoraat, dat reeds helemaal was afgerond en enkel nog verdedigd moest worden voor een jury waarvan de samenstelling al vast lag. Met de bestreden beslissing werd volgens hem dan ook een beslissing genomen omtrent “het niet & nooit afleveren van zijn diploma”. Zodoende nam verwerende partij een beslissing in het kader van haar bevoegdheid als ‘functionele openbare dienst’, namelijk het al dan niet uitreiken van een diploma dat toegang verleent tot een bepaald beroep. Ten aanzien van dergelijke beslissingen, “die dwingende rechtsgevolgen voor derden hebben”, is de Raad van State bevoegd. Verzoeker herinnert aan de arresten Scheuermann van 27 juli 1979 (nr. 19.776) en Franssens van 16 oktober 1981 (nr. 21.467).

8. In zijn laatste memorie benadrukt verzoeker nog dat het voor de kwalificatie van een beslissing omtrent het uitreiken van een diploma niet van belang is door wie ze wordt genomen, maar wel wat het precieze gevolg ervan is. Uit zijn rechtspraak blijkt volgens verzoeker dat de Raad van State bij de beoordeling van het gevolg van een bestreden tuchtmaatregel nagaat of de leerling of student zich al dan niet elders kon inschrijven en aldaar nog examens kon afleggen. Verzoeker bevond zich echter in de doctoraatsfase en kon niet zomaar met datzelfde onderzoek bij een andere universiteit terecht om zich aldaar in te schrijven als doctoraatsstudent en vervolgens onmiddellijk over te gaan tot verdediging en quoterij van zijn doctoraal proefschrift.

Beoordeling

9. Verwerende partij is een vrije onderwijsinstelling, opgericht op privé-initiatief. De betrekking tussen die instelling en haar studenten ontstaat door een overeenkomst, zodat in beginsel de rechtsverhouding tussen partijen van contractuele aard is en de geschillen daaromtrent rechten betreffen waarvoor, gelet op de artikelen 144 en 145 van de Grondwet, normaal de gewone rechter bevoegd is.

10. Weliswaar kunnen instellingen die zijn opgericht door privé-personen, maar die erkend zijn door de federale overheid, de overheid van de gemeenschappen en gewesten, de provincies of gemeenten, en wanneer die instellingen een deel van het openbaar gezag uitoefenen, optreden als administratieve overheden in de zin van artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, mits hun werking door de overheid wordt bepaald en gecontroleerd en zij beslissingen kunnen nemen die derden binden, meer bepaald door de eigen verplichtingen tegenover anderen eenzijdig te bepalen of door verplichtingen van die anderen eenzijdig vast te stellen. Dergelijke beslissingen kunnen dan het voorwerp zijn van een beroep tot nietigverklaring. Het volstaat met andere woorden niet (meer), zoals verzoeker ten onrechte betoogt, dat zulke instellingen als ‘functionele openbare dienst’ optreden. Verzoekers verwijzing naar dertig jaar oude rechtspraak van de Raad van State gaat voorbij aan de meer recente ontwikkelingen ingevolge anders luidende rechtspraak van het Hof van Cassatie, oordelend als attributierecht over de rechtsmacht van de Raad van State. Verzoeker beweert nochtans “dat hij kennis heeft van de evolutie” van die rechtspraak.

11. Zoals reeds opgemerkt is in het schorsingsarrest nr. 218.837 van 10 april 2012, mag de vaststelling dat de Raad van State niet bevoegd is om kennis te nemen van beroepen gericht tegen tuchtmaatregelen genomen in vrije onderwijsinstellingen vaste rechtspraak heten, getuige bijvoorbeeld de arresten nr. 121.835 van 23 juli 2003 inzake Onclincx, nr. 206.914 van 18 augustus 2010 inzake Chirila, nr. 213.958 van 17 juni 2011 inzake De Muynck, nr. 215.148 van 14 september 2011 inzake Baeckelandt en anderen, nr. 217.573 van 26 januari 2012 inzake Ourrach en nr. 218.187 van 23 februari 2012 inzake Bourguignon.

12. Verzoeker betwist *in se* niet deze rechtspraak betreffende het gebrek aan rechtsmacht van de Raad van State ten aanzien van tuchtmaatregelen opgelegd door vrije onderwijsinstellingen. Hij betoogt wel dat de door hem bestreden beslissing vélder reikt dan een loutere tuchtmaatregel en een beslissing is “omtrent het niet & nooit afleveren [van] een diploma aan verzoeker”, die daarenboven wél dwingende rechtgevolgen heeft voor derden, zodat de Raad van State “in die optiek [...] dan ook bevoegd is”.

Voor zover verzoeker door te refereren aan haar ‘intrinsieke aard’, de bestreden beslissing expliciet wil typeren als een examenbeslissing, een examentuchtbeslissing of, meer algemeen, een studievoortgangsbeslissing, verliest hij uit het oog dat de Raad van State geen kennis mag nemen van een beroep tot nietigverklaring ingesteld door een student tegen een studievoortgangsbeslissing in het hoger onderwijs. Dergelijke beroepen zijn immers, krachtens artikel II.15, van het decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ aan de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen opgedragen. De afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt, met toepassing van artikel 14, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, inzake dergelijke betwistingen slechts geroepen om uitspraak te doen in geval van cassatieberoep ingesteld tegen de door het bedoelde administratieve rechtscollege in laatste aanleg gewezen beslissingen.

Beoogt verzoeker evenwel te argumenteren dat de bestreden beslissing een ‘andersoortige’ (verkapte) studievoortgangsbepaling is waarvoor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen dan toch onbevoegd is, dan nog leidt dit niet tot een ontvankelijke rechtsgang naar de Raad van State. Immers, zoals de Raad meer omstandig heeft uiteengezet in het arrest nr. 209.304 van 30 november 2010 inzake Dauwe, inzonderheid in de rechtsoverweging 7 van dat arrest, volgt uit de te dezen door partijen niet betwiste regelgeving dat zo een betwisting door de decreetgever is opgevat als een geschil over de rechtsverhouding tussen student en onderwijsinstelling dat betrekking heeft op een politiek subjectief recht. Beslechting van geschillen betreffende politieke subjectieve rechten behoort krachtens artikel 145 van de Grondwet tot de bevoegdheid van de justitiële rechter, “behoudens de bij de wet gestelde uitzonderingen”. Welnu, de bevoegdheid om zich uit te spreken over een studievoortgangsbepaling in ruime (of oneigenlijke) zin waarvoor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen niet bevoegd is gemaakt, is door de decreetgever niet uitdrukkelijk aan de Raad van State toebedeeld, laat staan nog dat ze kan worden ingepast in de algemene annulatiebevoegdheid die artikel 14, § 1, van die wetten aan de Raad van State heeft verleend.

13. Biedt de argumentatie van verzoeker hem dus hoe dan ook geen soelaas, de Raad van State kan daarenboven het uitgangspunt van verzoeker zelfs niet bijvallen.

Aan verzoeker is de in artikel 98, eerste lid, e), van het toepasselijke tuchtreglement bedoelde maatregel van “de definitieve uitsluiting of het *consilium abeundi*” opgelegd. Die maatregel ontnemt verzoeker het recht om nog langer het geheel van de vorming werkelijk en regelmatig te volgen in de bedoelde onderwijsinstelling. De reden voor die uitsluiting gaat terug tot de kennisgeving van een strafonderzoek waarbij aan het licht kwam dat verzoeker hallucinerende en stimulerende middelen in het laboratorium heeft aangemaakt om niet-academische redenen.

Uit die omstandigheden blijkt alvast niet dat verwerende partij met de bestreden beslissing een examen- of examentuchtbeslissing heeft genomen.

Dat verzoeker naar eigen zeggen uitzicht had op een spoedige verdediging van zijn proefschrift vertoont geen enkel intrinsiek verband met de bestreden beslissing, maar is een aleatorische bijkomstigheid ervan, ingevolge het ogenblik waarop de tuchtfeiten zijn gepleegd, waarop ze aan het licht zijn gekomen en waarop ze zijn gesanctioneerd.

Kortom, verzoeker is weggezonden voor tuchtfeiten gepleegd tijdens zijn opleiding maar er los van staand en dus niet bij wijze van examen-tuchtbeslissing of een andere vorm van studievoortgangsbepaling.

In tegenstelling met laatstgenoemde beslissingen zijn aan tuchtmaatregelen, in beginsel, geen dwingende rechtsgevolgen verbonden voor derden; ze zijn integendeel louter te begrijpen als behorende tot de regels van de interne organisatie van de onderwijsinstelling. Ook de bedenking van verzoeker dat hij praktische moeilijkheden zou ondervinden om zijn onderzoek nog elders te kunnen valoriseren met een doctorale bul is niet van aard om de juridische kwalificatie van de beslissing aan te tasten, laat staan een derdenbindend karakter aan te tonen. Ze doet immers niets eraan af dat de wegzending van de KU Leuven geenszins determineert welk antwoord een andere onderwijsinstelling te geven heeft op een aan haar gericht verzoek tot inschrijving als doctoraatsstudent.

14. De exceptie dat verwerende partij de bestreden beslissing niet heeft verricht als administratieve overheid in de zin van artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State is gegrond.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing en het beroep tot nietigverklaring, begroot op 350 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 5 juni 2013, door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Dierk Verbiest,	kamervoorzitter,
Johan Lust,	kamervoorzitter,
Geert Van Haegendoren,	staatsraad,
bijgestaan door	
Johan Pas,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Johan Pas

Dierk Verbiest